

۱- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در گزینه ۱، «ابتیاع» مصدر باب «افتعال» از ریشه «بیع» است و حرف عله در آن حذف نشده است.

در گزینه ۲، «انقیاد» مصدر باب «انفعال» از ریشه «فَوَدَ» می‌باشد و در اصل به صورت «انْقِياد» بوده است که در آن «واو» ماقبل مکسور تبدیل به «یاء» شده است و در آن اعلال به حذف صورت نگرفته است.

در گزینه ۳، «مساواة» مصدر باب «مفاعلة» از ریشه «مسوئی» است که در اصل به شکل «مساویّة» بوده و در آن «یاء» ماقبل مفتوح تبدیل به «الف» شده و به صورت «مساواة» در آمده است. در این کلمه نیز اعلال به حذف صورت نگرفته است.

در گزینه ۴، «استشارة» مصدر باب استفعال از ریشه «شَوَرَ» می‌باشد که در اصل به صورت «استشوار» بوده و در آن «واو» حذف شده و «تاء گرد» (ة) در آخر آن اضافه شده است.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۰ - مرحله اول

۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کن یستَغْنَی (مضارع منصوب بالفتحه)، در گزینه ۱: إِنْتَقَى (ماضی) لاینْهی (مضارع منفی مرفوع تقديرًا) در گزینه ۲: يَغْفُرُ (مضارع مرفوع تقديرًا) در گزینه ۳: لایمْشَنْ (مضارع منفی تقديرًا)، لا یسْتَطِعُ (مضارع مرفوع بالضمة)

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۹۰

۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در فعل «نَسْتَ» نباید اعلال صورت می‌گرفت و «نَسِيَّثُ» صحیح است. چرا که حرف عله با حرکت حرف قبلی تطابق دارد.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۹۳ (سراسری - آزاد)

۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چون در فعل مضارع «لا يَدَعُونَ»، حرف «dal» فتحه دارد، لذا این فعل، معتل مثال واوی از ریشه «وَدَعَ» است. نه ناقص واوی از ریشه «دَعَ».

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۹۲ (سراسری - آزاد)

۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در جمله بیان شده «الدواء» کلمه‌ای مفرد و مذکور است و در نقش مفعولی می‌باشد. «الدواء» در جمله مجھول باید به عنوان نایب فاعل بوده و مرفوع باشد. همچنین «حمیدٌ» که فاعل جمله معلوم است، در جمله مجھول باید حذف شود. فعل جمله مجھول نیز باید مطابق با این نایب فاعل آورده شود. با توجه به اینکه «الدواء» مفرد و مذکور است، فعل مجھول متناسب با آن باید در صیغه مفرد مذکر غایب یعنی به صورت «ذیقَ» آورده شود. همچنین صفت «الدواء» باید با نایب فاعل که مرفوع است، در اعراب مطابقت داشته باشد، یعنی مرفوع باشد.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۱ - مرحله اول

۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل امر صیغه جمع مذکر مخاطب از «تکتسی»، «إِكْتَسِيُوا» می‌باشد که در آن به علت ثقلی بودن ضممه بر «یاء»، حرکت حرف ماقبل حذف شده و ضممه به حرف ماقبل متقل می‌شود و خود حرف عله ساکن می‌شود. بنابراین حرف عله «ی» به دلیل التقاء ساکنین حذف می‌گردد و فعل امر حاصل از آن «إِكْتَسُوا» می‌باشد.

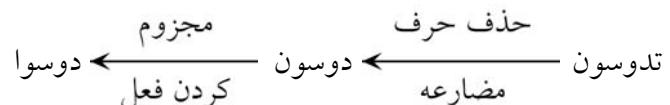
دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۸

۷- گزینهٔ ۱ صحیح است. نکتهٔ قابل توجه آن است که حرف جحد «لَمْ» برسر فعل مضارع آورده می‌شود. پس ابتدا باید فعل مضارعی که از نظر صیغه با «وصفت» تطابق دارد بدست آوریم. با توجه به ضمیر بارز «تِ» می‌توان پی برد که این فعل دارای صیغهٔ «مفرد مونث مخاطب» می‌باشد. فعل مضارع مفرد مونث مخاطب از «وصف»، «تصیفین» می‌باشد. حرف «لَمْ» از عوامل جزم است و جزم در این فعل به حذف «ن» است و سرانجام اینکه فعل جحد «لَمْ تصفی» مورد نظر می‌باشد.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۶ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۷۶ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۶

۸- گزینهٔ ۱ پاسخ صحیح است. زیرا «أَنْتَ تَحْفَنَ» صحیح است.
دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۳

۹- گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. برای ساختن فعل امر حرف مضارعه فعل را حذف می‌کنیم. سپس اگر حرف اول فعل (پس از حذف حرف مضارعه) ساکن بود یک همزه به اول آن اضافه می‌کنیم. در این فعل به علت اینکه حرف اول (بعد از حذف «ت») ساکن نمی‌باشد و حرکت دارد نیازی به افزودن «همزه» ندارد. سپس فعل را مجزوم می‌کنیم. این کار باعث حذف شدن «نون اعراب» می‌گردد (در صیغه‌های جمع مذکور مضارع، جزم فعل به حذف «نون» از آخر فعل است).

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۲ - مرحله اول

۱۰- گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. در گزینهٔ «۱» (یرجون) اعلال به حذف دارد که حرف عله آن «واو» بوده است. در گزینهٔ «۲» (نهین) بدون اعلان و حروف اصلی آن (ن هی) است. در گزینهٔ «۳» (تدعین) اعلال به حذف دارد که حروف اصلی آن (وَدَعَ) بوده است. در گزینهٔ «۴» (لم آنس) اعلال به حذف دارد که حرف اصلی آن (ن سی) بوده است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۹۱

۱۱- گزینهٔ ۱ پاسخ صحیح است. ضمیر «نون» در صیغه‌های جمع مونث حذف نمی‌شود.
دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۶

۱۲- گزینهٔ ۲ پاسخ صحیح است. «اشاعه» در اصل «إِشْيَاع» بوده که طبق نکتهٔ بیان شده در زیر به این صورت در آمده است. از صورت اصلی کلمه بر می‌آید که «اشاعه» مصدر باب افعال از «شیع» می‌باشد.
نکته: می‌دانیم که در مصدر باب‌های «افعال» و «استفعال» از فعل‌های اجوف، حرف عله حذف شده و «تاء گرد» به آخر آن اضافه می‌شود.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۸

۱۳- گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. فعل «يَجِدون» در اصل به صورت «يَوْجِدُونَ» بوده که در آن اعلال به حذف صورت گرفته است. حروف اصلی این فعل «وج د» می‌باشد، بنابراین این فعل «مثال واوی» است.
دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۷

۱۴- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فعل جمع مونث غایب از «سی‌ر»، «سی‌رَنَّ» بوده است که ابتدا در آن اعلال به قلب صورت گرفته و به صورت «سارَنَّ» در آمده است. سپس به علت التقاء ساکنین، حرف عله (یعنی «الف») حذف شده و با توجه به اینکه «عین الفعل» مضارع آن مكسور است، حرف «سین» به صورت مكسور در آمده است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۷

۱۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بطور کلی اگر افعال ناقص به «واو جمع» و «یاء مخاطبه» متصل شوند حرف عله آنها حذف می‌گردد.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۰ - مرحله اول

۱۶- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لایام الماطرة (روزهای بارانی دارد) ظاهره جملة (پدیدهای زیبا) تتکون: (تشکیل می‌شود) مِن الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ (از رنگ‌های مختلف) نجعل السماء (قرار می‌دهد آسمان را) خلابة (دلربا)

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۷

۱۷- گزینه ۴ پاسخ صحیح سوال است. باید توجه داشت که مورد نظر سوال، بدست آوردن فعل امر از صیغه مخاطب فعل داده شده، یعنی «تری» است. برای ساختن فعل امر از «تری» باید بدین ترتیب عمل کرد:

- ۱ - ابتدا باید حرف مضارعه «ت» را از ابتدای فعل حذف کرد.

- ۲ - اگر حرف بعد از حرف مضارعه متحرک نباشد باید همزه امر در ابتدای فعل قرار گیرد. به دلیل آنکه حرف «ر» در این فعل متحرک است لذا نیازی به همزه امر نیست.

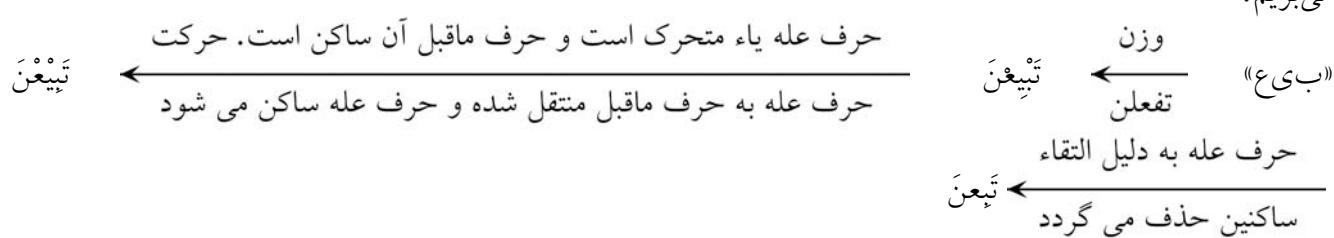
- ۳ - فعل باید مجزوم شود. فعل «تری» یک فعل ناقص از ریشه «رعی» است. در این فعل جزم به حذف حرف عله است، بنابراین آنچه باقی می‌ماند فعل امر «ر» است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۹ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری نظام قدیم - تجربی - ۷۹

۱۸- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این کلمه مصدر باب «استفعال» بوده و از ریشه «وضوح» ساخته شده است. این کلمه در اصل «استیوضاح» بوده که در آن اعلال به قلب صورت گرفته و حرف عله «واو»، با توجه به مكسور بودن حرف ماقبل آن، به «یاء» تبدیل شده است. بنابراین «استیوضاح» مصدر فعل معتل و مثال واوی است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۴ - مرحله اول

۱۹- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل «بیع» فعل اجوف «یائی» می‌باشد که بر وزن «یفعیل» است. در نتیجه صیغه جمع مونث مخاطب از وزن «تفعلن» بر وزن «تفعلنَّ» می‌باشد که سه حرف اصلی فعل «بیع»، «ب ی ع» را به این وزن می‌بریم:

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۳ - مرحله اول و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۳ - مرحله اول

۲۰- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به ضمیر «هنّ» فعل ماضی غایب اجوف جمع مونث «خِفَنّ» درست به کار رفته است. فعل‌های معتل در گزینه‌های دیگر باید به صورت «لم تَرْجُ، لا تَخْفُ و لا تَنسِي» باشد.
دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۳

۲۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

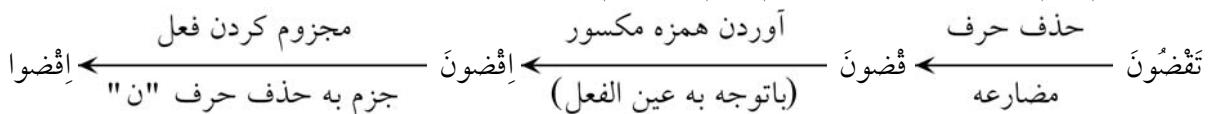
موارد درست افعال معتل در سایر گزینه‌ها:

(۱) أَعْفُو ← أَعْفُ: زیرا فعل امر معتل ناقص و نشانهی جزم آن حذف حرف عله است.

(۲) يَتَلَوَنَ ← يَتَلَوَّ: جمع مونث «واو» جمع مذکر را ندارد و بروزن «يَفْعَلَنَ» است.

(۴) تَبَيَّعَنَ ← تَبَيَّغَ: با توجه به «صدیقی» که مفرد مذکر است، فعل جمله با صیغه‌ی «للمخاطب» مضارع می‌آید.
دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۴

۲۲- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فعل «تَقْضُونَ» از صیغه‌ی نهم یعنی جمع مذکر مخاطب می‌باشد. برای ساختن فعل امر باید حرف مضارعه آن (ت) را حذف کرده و با توجه به این که عین الفعل آن مكسور است، همزه امر مكسور را بر سر آن بیاوریم. همچنان باید فعل را مجزوم کنیم، که جزم آن به حذف حرف «ن» می‌باشد.

دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۱ - مرحله اول و دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۱ - مرحله اول

۲۳- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل «تحکی» معتل و ناقص است و جزم آن به حذف حرف عله «یاء» می‌باشد. از آنجا که «عین الفعل» آن مكسور است باید «همزه»‌ای که در اول فعل امر می‌آید مكسور باشد. همچنان حرکت حرف ماقبل حرف عله (یعنی «ک») نیز بدون تغییر می‌ماند. در نتیجه فعل امر به صورت «إِحْكِ» می‌باشد.
دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۷

۲۴- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل ماضی مجھول در صیغه جمع مذکر غایب بر وزن «فُعِلُوا» در مورد «هُدِيَ» بر وزن «هُدِيُوا» می‌باشد. می‌دانیم که ضممه بر «یاء» ثقيل است، پس در «هُدِيُوا» ضممه به حرف ماقبل منتقل می‌شود و حرکت ماقبل آن از بین می‌رود (هُدِيُوا). حرف عله نیز به دلیل التقاء ساکنین حذف می‌گردد و فعل به صورت «هُدُوا» در می‌آید، یعنی «ی» حذف می‌گردد. اما در سایر گزینه‌ها، فعل به ترتیب به صورت: ۱- هُدِيتا ۲- هُدِيتُم ۳- هُدِيتُم ۴- هُدِيتُم می‌باشد و حرف عله حذف نمی‌شود.

۲۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خطاهای مهم سایر گزینه‌ها: ۱) المسلمين ، ۲) اكتشفت، حدوثه، ۳) مسلمین (بدون هی - سراسری - ریاضی - ۷۱ - مرحله اول و دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۱ - مرحله اول و دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - زبان خارجه - ۷۴

۲۵- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خطاهای مهم سایر گزینه‌ها: ۱) المسلمين ، ۲) اكتشفت، حدوثه، ۳) مسلمین (بدون إل)، احداهه. در واقع (الواقع) أَنَّ المسلمين (دانشمندان مسلمان) هم الَّذِينَ (همان کسانی هستند) که قدِ اكتشفوا (کشف کردند) پدیده‌ی رنگین کمان را (ظاهره قوس قزح) و علت به وجود آمدنش را (و سبب حدوثها).

دیبرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۸

-۲۶- گزینهٔ ۲ پاسخ صحیح است. هنَّ یرضون... با توجه به ضمیر هنَّ که جمع مؤنث غایب است فعل معتل به صورت «یِرْضِيْنَ» درست است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۵

-۲۷- گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «یدوُرُ»، «دَوَرَ» می‌باشد، بنابراین فعل اجوف است. در فعل‌های اجوف، در زمان مضارع، در صیغه‌های جمع مؤنث غایب و جمع مؤنث مخاطب، حرف عله حذف می‌گردد، بنابراین صیغهٔ جمع مؤنث غایب از «یدوُرُ» به صورت «يَدُرُونَ» می‌باشد. «تَدُرُونَ» صیغهٔ جمع مؤنث مخاطب آن است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۰ - مرحله اول

-۲۸- گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. جمع مؤنث غایب از «يختار» فعل «يَخْتَارَنَ» می‌باشد که در آن به علت التقاء الساکنین حرف عله «الف» حذف می‌گردد، بنابراین صورت شایستهٔ فعل، «يَخْتَرَنَ» می‌باشد.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۸

-۲۹- گزینهٔ ۲ پاسخ صحیح است.

فعل «زُرتُ» ماضی متکلم وحده به معنی «ملاقات کردم» و «لَمْ تُشْفَ» به معنی «بهبود نیافته بود» است و در ضمن «لِتَسْتَرِيحَ» مضارع منصوب به معنی «تا استراحت کند» می‌باشد.

در گزینهٔ (۱) «دوستی را»، «معالجه نشده بود» و ...، در گزینهٔ (۳) ترجمه شدن «صدیق» به صورت متمم، ترجممه‌ی زاید «همان که»، «شفا نیافته است» ... و در گزینهٔ (۴) مثبت ترجمه شدن فعل «لَمْ تُشْفَ» و ... از موارد نادرست در ترجمه هستند.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۴

-۳۰- گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. ریشهٔ «رَضِيْتُما»، «رَضِيَّ» است. با توجه به اینکه سومین حرف اصلی آن عله است ناقص می‌باشد. «رَضِيْتُما» فعل مثنی مخاطب (مذکر یا مؤنث) ماضی ثلاثی مجرد است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۵ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۶۵

-۳۱- گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است.

در گزینهٔ ۱ ، فعل، در اصل «تَهْتَدِيْنَ» بوده است که به علت التقاء ساکنین اعلال به حذف انجام شده و حرف عله «ياء» حذف می‌گردد («ي» اول حرف عله است).

در گزینهٔ ۲ ، در ابتدا فعل به صورت «يَهْتَدِيُونَ» بوده است. در آن حرکت «د» کسره است از بین رفته و حرکت حرف عله به آن انتقال می‌یابد و اعلال به سکون صورت می‌پذیرد (یعنی خود حرف عله ساکن می‌شود). سپس در فعل «يَهْتَدِيُونَ» به علت التقاء ساکنین اعلال به حذف انجام شده و حرف عله «ي» حذف می‌گردد.

در گزینهٔ ۳ ، در ابتدا فعل «إهْتَدَيْتُ» وجود داشته که در آن حرف عله (ياء) ماقبل مفتوح تبدیل به «الف» شده است و به صورت «إهْتَدَأْتُ» در آمده که در آن به علت التقاء ساکنین اعلال به حذف صورت گرفته و حرف «الف» حذف شده است.

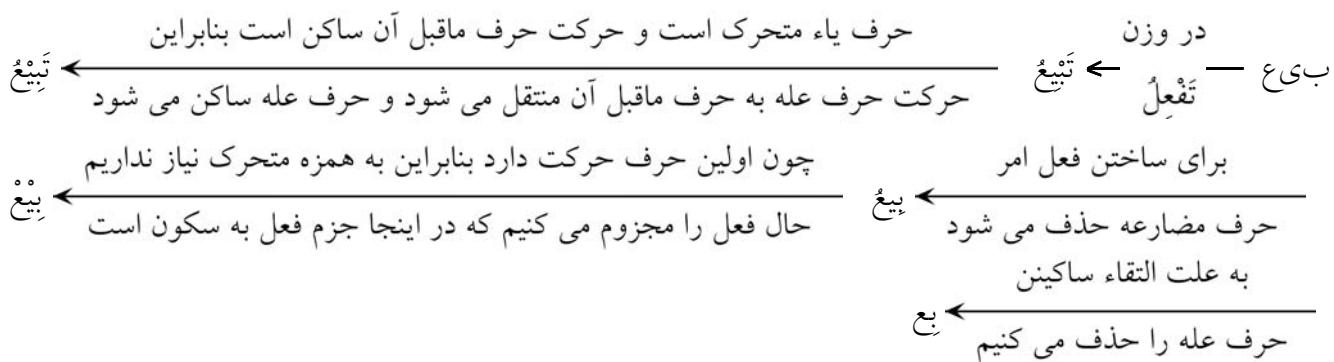
در گزینهٔ ۴ ، در فعل «يَهْتَدِيْنَ» هیچ اعلالی رخ نداده است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۸ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری نظام قدیم - ریاضی - ۷۸ - مرحله اول

۳۲- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این عبارت «القرآن»، «مفعولُ به» است. برای ساختن جملهٔ مجهول به این صورت عمل می‌کنیم: مفعولُ به (القرآن) را به عنوان نایب فاعل قرار می‌دهیم و آنرا مرفوع می‌کنیم. سپس فعل جمله را به صورت مجهول و مناسب با نایب فاعل می‌آوریم. با توجه به نایب فاعل، یعنی «القرآن»، فعل مجهول باید صیغهٔ مفرد مذکور غایب باشد. صیغهٔ مجهول مفرد مذکور غایب از «تلو» به صورت «تلی» می‌باشد و در آن «واو» ماقبل مكسور تبدیل به «باء» می‌شود و به شکل «تلی» در می‌آید. پس جملهٔ مجهول به صورت «تلی القرآن فی المساء» است.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۰ - مرحله اول

۳۳- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. صیغهٔ مفرد مذکور مخاطب مضارع فعل «باع» در ثالثی مجرد بر وزن «تَفْعِلُ» می‌باشد و سه حرف اصلی آن «بیع» است.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۲ - مرحله اول و دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۲ - مرحله اول

۳۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جمع مذکور مخاطب از «یناجی» (که در باب مفاعله می‌باشد)، «تُنَاجِيُّونَ» بر وزن «تَقْاعِلُونَ» می‌باشد که مشمول اعلال حذف شده و حرف علهٔ «ی» در آن حذف می‌شود و فعل مورد نظر به «تَنَاجِيُونَ» تبدیل می‌شود.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۸

۳۵- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «إِشْفَيْنَ» امر حاضر صیغهٔ جمع مونث از «شفی» می‌باشد که از «تَشْفِينَ» ساخته شده است. بدین ترتیب که حرف مضارعهٔ آن حذف شده و همزهٔ امر در اوّل آن آمده است. با توجه به اینکه حرکت عین الفعل آن کسره است، همزهٔ امر هم کسره گرفته است (اگر حرکت عین الفعل ضمه باشد، همزهٔ امر هم ضمه می‌گیرد و در غیر این صورت کسره می‌گیرد). باید توجه داشت که «نون» آخر صیغه‌های جمع مونث در فعل امر (و در تمام حالت‌هایی که فعل مضارع مجازوم می‌شود) حذف نمی‌شود.

دیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۵

۳۶- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به وجود حرف «کم» بر سر افعال مضارع، در می‌یابیم که این افعال باید مجزوم شوند.

در دو گزینه ۳ و ۴ فعل‌هایی از صیغهٔ جمع مؤنث آمده است که آوردن «کم» تأثیری در ظاهر آنها ندارد و آنها را مجاز مجزوم می‌کند.

در گزینه ۲، فعل «یقول» مجزوم شده که به همین دلیل، لام ساکن می‌شود و حرف عله به علت التقاء الساکنین حذف می‌گردد.

اما در گزینه ۱، در فعل «تقول» که مجزوم شده و حرف عله باید به علت التقاء الساکنین حذف شود، حرف عله حذف نشده که همین عامل باعث نادرست شدن عبارت مزبور در این گزینه می‌گردد.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۸

۳۷- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه فعل بیان شده از افعال «اجوف» می‌باشد و در افعال امر حاضر اجوف در صیغه‌های «هفتم» و «دوازدهم» (چون حرف بعد از حرف عله، ساکن می‌باشد)، طبق قاعده حرف عله حذف می‌شود. بنابراین در دو صیغهٔ امر مخاطب از فعل «یتوب» حرف عله حذف می‌شود. شش صیغهٔ امر حاضر از «یتوب» عبارتند از «ثُب، ثُوبا، ثُبُوا، ثُوبَى، ثُوبا، ثُبَن».

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۱ - مرحله اول

۳۸- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «تشفی» فعل مضارع ناقص می‌باشد. مفرد مونث مخاطب این فعل «تشفین» است. در این صیغه جزم فعل به حذف حرف «ن» می‌باشد و فعل امر آن «إشفى» است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۹ - مرحله اول و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۶۹ - مرحله اول

۳۹- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تستطيع» در اصل «تَسْتَطِعُ» بوده است که در آن به ترتیب اعلال به سکون و قلب صورت گرفته است. از فعل اصلی مشخص است که ریشهٔ فعل «طوع» می‌باشد، بنابراین فعل «تستطيع» معتل اجوف می‌باشد.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۸

۴۰- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حروف اصلی «تذوقین»، «ذوق» است و اولین صیغهٔ مضارع آن «يَذْوَقُ» می‌باشد و «ياء» در «تذوقین» ضمیر مفرد مونث است. لذا صیغهٔ مفرد مونث مخاطب است.

سایر گزینه‌ها به ترتیب به این صورت می‌باشند: «يَدْفَنَ، تَدْفُنَ و تَذْوَقُ».

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۰ - مرحله اول و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۰ - مرحله اول

۴۱- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این جمله سه فعل اجوف وجود دارد. «نَام» که سه حرف اصلی آن «نَوْم» می‌باشد. «يَقْلُ» که در اصل به صورت «يَقُولُ» می‌باشد و در آن دو اعلال صورت گرفته، ابتدا حرکت «و» به «ق» منتقل شده (اعلال به سکون) و سپس حرف عله (و) به خاطر التقاء ساکنین حذف شده است. سه حرف اصلی آن «قُول» است. «كَانَ» که سه حرف اصلی آن «كَوْن» می‌باشد.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۴ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۶۴

۴۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «استخارة» مصدر باب «استفعال» و در اصل «استخیار» بوده است که در آن به علت التقاء الساکنین، حرف عله «باء» حذف می‌گردد و به آخر آن «ة» اضافه می‌شود. بنابراین ریشه این فعل «خیر» بوده است.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۶۹ - مرحله اول و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۶۹ - مرحله اول

۴۳- گزینه ۲ صحیح است. اسمی موصول و اشاره در حالت کلی مبني هستند مگر در حالت تثنیه. در گزینه ۲ اسم موصول «اللذان» مثنی بوده و معرب است.

و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۶ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۷۶ و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۶

۴۴- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱) **يَعِدْنَ (عاد - يَعُودْ)** ← مثال
 ۲) **يَعِدْنَ (وعَدَ - يَعِدُ)** ← أجوف
 ۳) **يَصْبِنَ (أصاب - يُصِيبُ)** ← أجوف

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۹

۴۵- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه فعل «تدعین»، «دعَوَ» می‌باشد، لذا ناقص واوی است. «تَدْعِينَ» صیغهٔ مفرد مؤنث مخاطب است که طبق قاعده زیر، اعلال روی آن صورت گرفته است.

قاعده: فعل‌های ناقصی که به «باء» یا «واو» ختم می‌شوند (دعَوَ)، هرگاه به «واو جمع» و «باء مخاطبه» (مفرد مؤنث مخاطب) متصل شوند، «باء» و «واو» حذف می‌گردد.

دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۷۲ - مرحله اول و دیبرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۷۲ - مرحله اول